

escola

REVISTA DEL COL·LEGI "SANT ALFONS" DE FELANITX
COOPERATIVA D'ENSENYAMENT "ES LLEDONER"

www.lledoner.com

NOTÍCIES DE L'ESCOLA

LA COOPERATIVA D'ENSENYAMENT ES LLEDONER HA ESTAT GUARDONADA AMB EL PREMI BALDIRI I REIXAC

Per segona vegada un projecte de la Cooperativa d'Ensenyament "Es Lledoner" de Felanitx ha obtingut el premi **Baldiri i Reixac**.

Aquests premis, convocats per la **Fundació Lluís Carulla**, estan destinats a promoure la llengua, la cultura i els valors que configuren la societat catalana, mitjançant la tasca que duen a terme els docents dintre de les aules.

Existeixen tres modalitats diferents; els premis a les escoles, als mestres i professors i als alumnes.

La Cooperativa d'Ensenyament "Es Lledoner" va obtenir per primera vegada aquest premi el 1998, en l'apartat d'escoles.

En la darrera edició han estat els alumnes qui han aconseguit aquest prestigiós guardó. El treball premiat ha estat el CD que s'enregistrà en el

Recital de Poesia homenatge a Miquel Martí i Pol que els alumnes d'ESO presentaren a l'Auditori Municipal de Felanitx l'abril de 2004.

Un projecte que supera tots els punts del barem de les bases per obtenir aquest premi; la implicació total i absoluta dels alumnes, no només catalano-parlants, treball en equip, i el més important, un aprofundiment en la realitat catalana i la nostra tradició cultural.

El nostre centre se sent orgullós no només d'haver rebut aquest premi, sinó també i el més important; veure en els nostres alumnes, en definitiva en les generacions futures, que la nostra llengua i cultura té un futur assegurat.

Aquest premi el recolliren dia 5 de maig a Esplugues de Francolí i hi assistiren mestres i alumnes.

10 anys de Cooperativa

Pareix que era ahir i ja fa 10 anys que ens vàrem trobar amb el tràngol de què els Pares Teatins volien tancar l'escola. Varen esser moments molt durs i en molt de nervis però ho vàrem superar. Creàrem una cooperativa formada aleshores per 18 cooperativistes i ara ja som 46. En aquests 10 anys hem fet moltes millores a l'escola i a més ens hem aventurat a fer un edifici nou per a secundària. El nombre d'alumnes i professors ha augmentat considerablement.

Esperem que hi hagi cooperativa i cooperativistes per molts anys!

Concurs APA.

Un altre any, els alumnes de Sant Alfons hem participat al concurs que organitza l'associació de pares i mares del nostre col·legi.

Enguany el lema escollit ha estat: *Gent d'arreu del món*, seguint amb la temàtica de la Rueta i també de la festa de final de curs.

Els treballs han estat d'una gran qualitat i aquest any podem dir que la imaginació ha estat la nota predominant en la seva realització.

Així els més **petitons**, han après que al món hi ha molta gent diferent jugant i fabricant unes titelles.

Els de **primer**, un simple cartró l'han convertit en unes fabuloses màscares que representen els trets

facials característics de cada ètnia.

Els de **segon** han rescatat del bagul dels records les cupides, aquelles pepes de paper que retallàvem i vesíem, les seves són però de tamany natural així com també els vestits.

Des de les classes de **tercer** una dolça flaire ens arribava a totes les altres aules de la caritat, i és que han treballat les distintes espècies que empram per a cuinar, d'on vénen?, quin són els seus usos?, tot això ens ho expliquen al seu treball, evidentment amb una mostra al natural de cada una d'elles.

I els més grans de la caritat han fet la volta al món, de cada país visitat han fet una fotografia de l'edifici més emblemàtic de cada lloc, per després a classe, fer-ne un personalíssim collage.

Els de **cinquè** ens han fet amb plastilina els mapes de Mallorca i d'Espanya.

I els de **sisè** en el seu treball ens expliquen, amb imatges els detalls més importants de distints països, costums, monuments, llengua... utilitzant distintes tècniques plàstiques.

I els més grans de **secundària** es decidiren per la cuina, demostrant les seves arts culinàries elaboraren uns exquisits menjars representatius de les distintes parts del món.

XXI Trobada d'Escoles Mallorquines

Com ja és habitual, el nostre centre va participar activament a la **XXI Trobada d'Escoles Mallorquines**.

Enguany foren els d'ESO que s'encarregaren de preparar el mural que cada any decora el lloc triat per a aquest esdeveniment, que per aquesta trobada fou el Monestir de la Real.

No fou casualitat que aquesta jornada se celebràs en aquest indret, de tots és coneguda la lluita que mantenen els seus veïns front a l'Ajuntament de Palma, per tal de preservar aquest lloc tan emblemàtic, i evitar el seu deterior amb la construcció de l'hospital de Son Espases.

La nostra companya Francesca Burguera va llegir el manifest amb el que es va concloure l'acte. Un manifest en què per enèsima vegada es

demanava a tots els que participam del sistema educatiu, conèixer, fer conèixer i emprar la nostra llengua, que no l'enverinin amb falses propostes de mestres traductors a les aules, que quan la llengua se sent i es porta dintre no són necessaris molts d'esforços per fer-la entendre. Només d'aquesta manera el que hem estat, som i serem perdurarà fins el final dels temps.

Diada del Llibre

Coincidint amb el IV aniversari de la publicació del Quixot, convertírem els nostres tres centres en castells medievals, férem enrere el rellotge del temps i tornàrem a aquells anys en què encara es lluitava per ideals clars, l'amor d'una donzella o la

lluita per unes terres usurpades. Amb una paraula recrearem les novel·les de cavalleries.

No ens va faltar de res, excepte i per qüestió d'espai, el cavall.

Es realitzaren distints tallers, d'aquesta manera poguérem conèixer una mica més com es vivia en aquella època.

També viatjarem a la vella Anglaterra, bressol dels grans herois de les novel·les de cavalleria, parlarem amb en Merlín i ens va contar la fabulosa història del Rei Artur i reproduint la cerimònia de condecorar cavallers, així tots, durant una setmana formarem part de la famosa taula rodona.

Aprofitarem per ampliar la nostra biblioteca personal amb el llibre que comprarem i el que ens va regalar la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears.

Per acabar la festa de les lletres els alumnes d'ESO ens convidaren a la representació de l'obra "El Cavaller Mal i Bo"

Una altra vegada l'objectiu d'aquesta diada es va complir, acostar-nos al bell art de la lectura

d'una manera diferent, més interactiva, perquè els llibres no són només per a llegir el més important és gaudir-ne.

Pujada a Sant Salvador

Acaba el curs i les promeses a la Mare de Déu de Sant Salvador es multipliquen i encara que ho pugui parèixer, la nostra diada a Sant Salvador no és cap romeria. Tot el contrari, es tracta simplement de gaudir tots plegats de la natura i redescobrir un indret tan especial per a tots els felanitxers com és Sant Salvador.

Des que l'escola és escola, un any darrera un altre no hem deixat de fer aquesta sortida, i és que malgrat l'endemà no et puguis remenar, el camí tant de pujada com davallada sol ser ben divertit, i enguany no podia ser diferent, després de la llarga

caminada, participarem de jocs que els professors d'educació física ens tenien preparats i poguérem gaudir d'una petita representació teatral sobre la Pau.

*I en haver dinat au,
cap avall
i fins l'any que si a Déu plau*

Caravana d'ajuda humanitària 2005 per al poble Saharauí

Ja fa 30 anys que el Sahara Occidental, colònia espanyola, que està totalment abandonada a la seva sort, ha sofert l'ocupació militar pel regne del Marroc, ha patit una terrible guerra i l'exili d'una part molt

important de la seva població.

Actualment les condicions en què es troben els exiliats són lamentables, sobreviuen gràcies a l'ajuda humanitària. La realitat que els ha

tocat viure són difícils d'entendre, però no la fam i la manca de condicions higièniques que pateixen. Per això el nostre col·legi va participar en la caravana d'ajuda humanitària organitzada per l'associació d'Amics del poble Saharauí de les Illes Balears. Entre tots recaptarem una gran quantitat de menjar i material de primera necessitat, oli, llet en pols, xampú...

Comparat amb el que necessitem la nostra ajuda és mínima, però almanco servirà perquè algú pugui per uns segons somiar...

Acte Acomiadament 4t ESO

"Partir és morir una mica", "cuando un amigo se va algo se muere en el alma", i etcètera etcètera. Deixem per una altra ocasió aquests sentimentalismes barats, que en el fons sabem que voleu partir i perdre'ns de vista. Però també en el fons, molt en el fons, deixar-nos us sap una mica de greu, tants d'anys junts les coses bones superen les dolentes. Per això, com cada any hem preparat i celebrat junts la vostra festa, perquè almanco ens deixeu amb un somriure.

Ara tocaria la reflexió, que estúdieu, que apliqueu tot el que us hem ensenyat, però com que ja ho hem repetit tantes i tantes vegades, simplement com diu la cançó de Lluís Llach:

*Que tingueu sort,
que trobeu tot el que us va mancar
ahir.*

Medalla de la Ciutat a Jaume Estelrich Juan

Quan una persona fa una feina com la que va fer en Jaume Estelrich per la música a Felanitx, les paraules d'agraïment són insuficients. Es per això que la Cooperativa d'Ensenyament Es Lledoner s'ha adherit a la proposta d'atorgar-li la medalla de la ciutat.

Per tots nosaltres la tasca que durant tants d'anys va realitzar és d'un valor incalculable, va fer que la seva passió per la música s'estengués a qualsevol indret. Per tot això creiem que aquest guardó el té més que merescut, perquè la música de Felanitx, sense ell, no tindrà mai el mateix sentit.

VII Jornades Esportives

Any rere any, des de l'any 1999, quan s'acosta el final de curs, el col·legi Sant Alfons organitza les jornades multiesportives, amb la intenció de compartir tots junts (des dels més petits d'infantil fins als més grans d'ESO), unes experiències lúdicoesportives amb l'únic propòsit de divertir-se i de potenciar l'hàbit de la pràctica d'exercici físic.

Aquest any, les jornades arriben a la seva 7ª edició, la qual cosa indica que gaudeixen d'una bona salut, esdevenint un acte tradicional i arrelat en la cultura del centre. Es realitzaran al Complex Esportiu Municipal Guillem Timoner, els dies 20 i 21 de Juny.

Per altra banda, també és rellevant recordar que l'organització d'aquestes jornades, a més de l'equip directiu del centre, mestres i professors, corre a càrrec de l'alumnat de 4t d'ESO. Aquesta tasca organitzativa la duen a terme a l'assignatura d'educació física, dins el contingut "*planificació i organització d'esdeveniments esportius*".

Dit això cal, apuntar que aquest any hi haurà bàsicament dues grans diferències respecte a altres anys. En primer lloc, aquest any tindrà una gran mancança, que és no poder comptar amb la piscina i tota la zona de gespa, ja que s'hi estan fent obres. I en segon lloc, les jornades com ja haureu vist, duraran 2 dies en lloc de 3, per la qual cosa, us demanem que les visqueu amb més il·lusió i ganes.

Les activitats proposades, segueixen la dinàmica marcada en les anteriors edicions, ja que es dona importància als diferents tornejos esportius (atletisme, bàdminton, rugbi...), però també intentarem donar cert protagonisme a pràctiques no tan habituals dins la nostra vida diària com són els jocs i activitats alternatives, tals com body jam, body combat, rappel, tir amb arc...

I per acabar, tots els que "*movem*" les jornades, esperam que estiguin a l'alçada de les expectatives, i que tothom, TOTHOM! pugui gaudir, riure i emportar-se'n un bon record de les vivències compartides.

Gràcies per tot, i us hi esperam!!!

Excursió a Menorca

Dia 20 de maig tots els alumnes d'ESO anarem a Menorca amb el ferri de la companyia Iscomar.

Aquesta activitat ja és habitual a la secundària i tots els alumnes tenen l'oportunitat de conèixer aquesta illa tan propera. El programa de visites és molt intens: Ciutadella, Maó, Fornells, El Toro, La Naveta dels Tudons.

Totes les excursions es fan acompanyats per un guia que explica, durant els desplaçaments, una mica d'història, la geografia tan física com humana, les curiositats, etc. Els alumnes també disposen d'un temps per anar de compres, aquesta és una de les activitats que més agrada.

És un dia molt llarg ja que partim ben prest i arribam tardíssim, però per ventura és l'excursió que més agrada i serveix com a cloenda del curs (pel que fa a les sortides, és clar).

Hem tornat grans!

Molts de nosaltres arribàrem a l'escoleta quan només teníem un parell de mesos i ara ja tenim 3 anys i el curs que ve ja anirem a les classes dels nins grans

Les nostres educadores ens han vist fer les nostres primeres passes, pronunciar les nostres primeres paraules, menjar les nostres primeres farinetes, fer els nostres primers gargots, etc.

Quan arriba el final de curs, a totes les educadores se'l's posa un nuu al coll perquè veuen que aquells ninets i ninetes que amb elles varen començar amb els anys o mesos enrera ja són grans i que el curs que ve ja no anirem amb elles, encara que a la gran majoria ens veuran cada dia pel pati o pel menjador.

De sobte se'l's ve al cap les voltetes pel Carrer Major, anar a comprar fruita, la primera excursió amb autocar, i tantes anècdotes que han viscut amb cada un de nosaltres.

L'única cosa que ens queda per dir és que tant alumnes com educadores tenim un molt bon record uns dels altres i que cada un de nosaltres forma part de la història de l'escoleta.

Primer Cicle d'Educació Infantil.

UNS PETITS ESCRITORS

Estimats pares i lectors en general:

A la primera revista d'aquest curs 2004-05 varen ser les nostres mestres les que us varen explicar una nova manera de treballar la lectura i l'escriptura a dins les aules. Nosaltres, els nins hem estat els que ho hem experimentat i practicat en tercera persona. Això de descobrir que les lletres no eren un petit dibuix per fer "guapo", sinó que ens servien per comunicar-nos i expressar-nos ens ha agradat molt.

Durant tot el curs ho hem pogut comprovar i d'aquesta manera hem explicat circulars i n'hem escrit, hem contat que feim els caps de setmana, hem recordat les coses viscudes a les excursions,... i n'hi ha hagut que a ca seva també s'han atrevit a escriure coses als seus pares.

En definitiva, hem aconseguit poder fer el mateix que fan els grans (amb més faltes o menys, amb la lletra més clara o no,...) per això hem agafat coratge i creim que ens serviria bastant per altres cursos.

En aquest darrer trimestre, ens hem engrescat a escriure un conte, però no sols això, sinó que també n'hem estat els autors. Aquí teniu una mostra d'un conte de 3 anys, un de 4 anys i un de 5 anys, esperam que us agradi i que el guardeu a la vostra biblioteca particular.

UN REI I UNA REINA

HI HAVIA UNA VEGADA,
 UN REI I UNA REINA
 QUE VAREN ANAR A DINAR.
 DESPRÉS DE DINAR DONAREN
 MENJAR A LES GALLINES, I
 UNA GALLINA VA FER UN
 POLLET QUE VA COMENÇAR A JUGAR.

3 anys

HI HAVIA UNA VEGADA,
 UN REI I UNA REINA
 QUE VAREN ANAR A DINA.
 DESPRÉS DE DINA DONAREN
 MENJAR A LES GELLIN,
 UNA GELLINA VA FER UN
 POLLET QUE VA COMENÇAR A JUGAR.

SA PAPALLONA MARIETA

HI HAVIA UNA VEGADA
 UNA PAPALLONA DE
 COLORINS QUE NOMIA
 MARIETA. AQUESTA VOLAVA
 PER FORAVILA. UN DIA
 ES VA FER MAL A UNA
 ALETA I VA CAURE.
 VA PASSAR UN NIN, VA
 AGAFAR SA PAPALLONA
 AMB LA MÀ, LA VA
 CURAR I LA VA AJUDAR
 A VOLAR.

SA PAPA IONA MARIETA

I HAVIA UNA VEGADA
 UNA PAPALLONA DE
 COLORINS SA NOMIA
 MARIETA. AQUESTA VOLAVA
 PER FORILA UN DIA
 AS VA FER MAL A UNA
 ALETA I VA CAURE
 VA PASSAR UN NIN VA
 AGAFAR SA PAPALLONA AMB LA MÀ
 LA VA CURAR I LA VA AJUDAR
 A VOLAR.

4 anys

ELS DINOSAURES

Hi havia una vegada molts de dinosaures
 vivien a un lloc
 menjaven carn i herba
 el menjar va tornar dolent
 van anar a cercar menjar bo
 es van canviar i es van tornar a lloc i a lloc
 van sentir renou i van obrir els ulls
 van veure un capotí, el maten i el se menjat

5 anys

ELS DINOSAURES

Hi havia una vegada molts de dinosaures.
 vivien a un lloc
 menjaven carn i herba
 El menjar va tornar dolent
 Varen anar a cercar menjar bo
 Es canviaren i es van tornar a lloc i a lloc
 Varen sentir renou i van obrir els ulls
 Varen veure un capotí, el maten i el se menjat

*" I conte contat, conte acabat,
 si vos ha agradat el vos menjau torrat
 i si no el tirau damunt el terrat"*

A nosaltres ens ha agradat molt, però pel pati també hem sentit a les nostres mestres que n'estan tot orgulloses.

El nins de 3-4-5 anys.

UNA CLASSE D'EDUCACIÓ FÍSICA

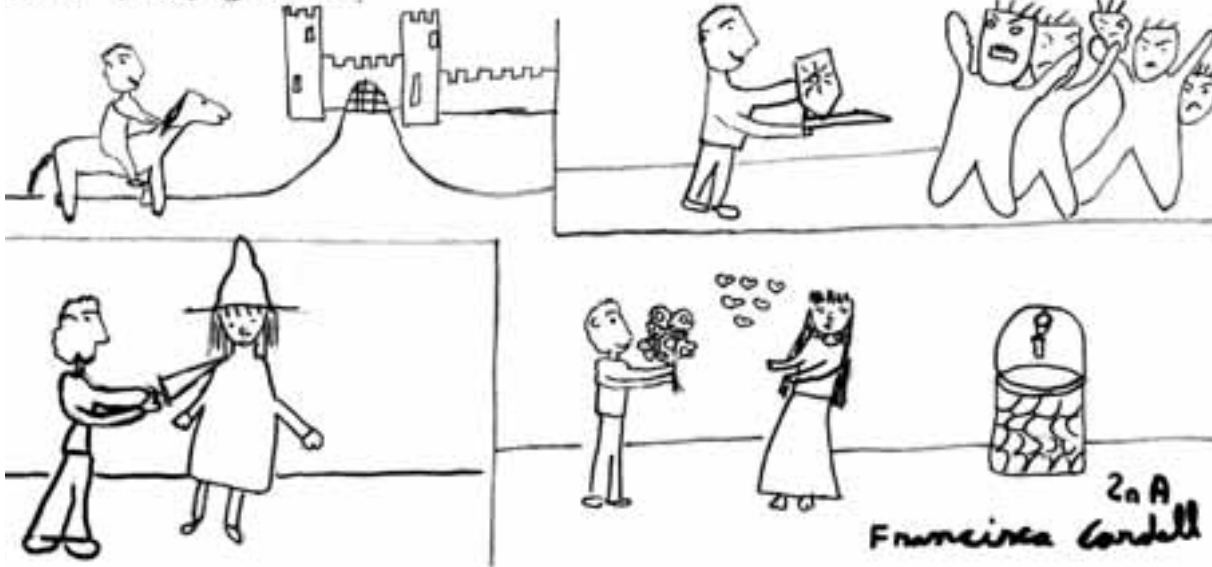

INVENTA UNA HISTÒRIA AMB

caualler - dama

Era una vegada un caualler que va trobar un castell encantat, dins el castell vivia una bruixa molt dolentíssima. Dins el castell hi havia un pou sencer d'aigua. La bruixa tenia atrapada una dama dins el pou. El caualler quan va aconseguir entrar al castell estava molt cansat perquè va lluitar contra 100 besties. Però encara va tenir força per lluitar amb la bruixa i la va matar. El caualler va anar al pou i va salvar la dama i es van casar.

EL CAVALIER NEGRE

Havia una vegada un poble molt petit molt feliç que a vegades passaven coses molt estranyes. Tenien al·lucinacions molt grosses: que veïen el caualler negre al castell del rei, el rei no era d'ortades. El verdader estava dins l'armari tancat amb la donzella, el caualler va anar a rescatar el rei i la donzella. Van fer una gran festa al poble el rei, el caualler, la donzella. Tots plorats. I catacric - catacraç aquest conte s'ha acabat.

PARTICIPACI AL VII CONCURS CREATIU A PA 2005 DELS ALUMNES DE TERCER DE PRIMÀRIA

Aquest curs la convocatòria al concurs ha eatat sota el títol "GENT D'ARREU DEL MÓN". Tots sabem el plaer que ens dóna el degustar de la Bona Cuina a tots els humans que tenim el privilegi de poder fer-ho, així com la importància que tenen les espècies aromàtiques per a satisfer el paladar més exigent. És per això que hem volgut investigar una mica sobre elles i representar-les plàsticament en la seva forma natural.

Aquí teniu un petit exemple de com ens va quedar el treball

ANÍS ESTRELLAT

ORIGEN

Arbre de la Xina.

CARACTERÍSTIQUES

Arbre que sempre està verd. El fruit té forma d'estrella i és de color marró obscur.

QUALITATS

Té propietats curatives. Alivia el dolor abdominal, millora la digestió i calma la tossina.

USOS

A la Xina és indispensable per a l'elaboració del rostits de porc i ànnera. En la cuina asiàtica s'empra per aromatitzar el te.

CARDAMONO

ORIGEN

És d'origen asiàtic. És una espècia molt antiga que ja empraven els egipcis i després els grecs i els romans. Va arribar a Europa per les antigues rutes de les caravanes.

CARACTERÍSTIQUES

És un arbust de fulla perenne de la mateixa família que el jengibre. Només se n'utilitzen les llavors que surten d'unes càpsules després de la floració.

QUALITATS

Pres en infusió es diu que millora els problemes digestius i el mal olor de boca.

PEBRE NEGRE

ORIGEN

Costa de malabar del sur de l'Índia.

CARACTERÍSTIQUES

Planta herbària anual de 20 a 80 cm d'alt. De fulles verdes amb unes bolletes, que són el pebre. el pebre negre és el fruit madur dessecat i sense cobertes. Creix a la vora de l'aigua o en llocs molt humits.

QUALITATS

El pebre negre és picant.

USOS

Preferentment per cuinar.

El seu oli essencial és bo per a les afeccions respiratòries.

USOS

És component bàsic del curri. El seu ús és bàsicament culinari. A l'Índia s'empra com a condiment de l'arròs. Els àrabs l'utilitzen per aromatitzar el cafè.

NOU MOSCADA

ORIGEN

Isles Moluques, Indonèsia (Àsia)

CARACTERÍSTIQUES

La planta, com el fruit, és aromàtica. La nou moscada és molt verinosa, ja que dues nous moscades menjades causarien la mort.

QUALITATS

És dolça, amarga, àgrica i salada.

USOS

El seu ús és bàsicament culinari i cosmètic. A l'Índia és utilitzada com a planta curativa, per al mal de cap, la incontinència i l'insomni.

CAYENA EN RAMA**ORIGEN**

Es troba a Sudamèrica, Àsia i Àfrica.

CARACTERÍSTIQUES

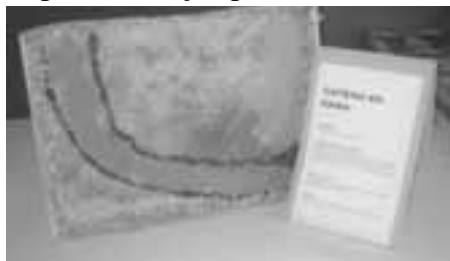
És més petita que la "guindilla". Es cultiva en terres temperades i calentes. Pot arribar a fer 30 a 80 cm d'altura. El fruit també se li diu "chile". El fruit té un tamany variable, pot ser dolç o picant, vermell o groc quan és madur i verd, blanc o púrpura quan és verd.

QUALITATS

Conté quantitats importants de vitamina C i diversos minerals indispensables per a una bona nutrició.

USOS

S'empra per adobar embotits, sopes de peix, carns i salses picants.

CÚRCUMA**ORIGEN:**

Àsia tropical. És extensament conreada a l'Índia.

CARACTRÍSTIQUES:

Plantes amb una cinquantena d'espècies. Fulles de 30 o 40 cm de llarg i 10 o 20 cm d'ample. Les flors són de color groc pàl·lid.

QUALITATS

Les arrels són molt aromàtiques, de gust picant i amarg. Té moltes propietats medicinals entre elles antisèptic, desinfectant, tranquil·litzant, antioxidant i cicatritzant.

USOS

S'utilitza per a aromatitzar i acolorir la mostassa i el formatge. És un dels principals components del curri.

Tercer d'Educació Primària

COLNIES 4t Primària

Dos dies sense els pares, oblidar les obligacions i poder jugar tot el dia, riure amb els amics i anar de rua tota la nit. En una paraula, anar de colònies, d'acampada, el que li volgueu dir, tot significa el mateix; AIRE.

I és que en el fons això és el que són les colònies, bé això i més coses que ens conten els seus protagonistes. Perquè 48 hores donen per a molt, fins i tot per visitar tots els PACs de la comarca, però llegiu, que els seus protagonistes vos ho conten.

S'Oliaret és una passada!!!

Dia 9 i 10 de maig van ser uns dies molt especials, perquè ens anàvem de colònies. Jo no m'esperava que ens ho passàssim tant bé, bé no beníssim. El menjar va ser boníssim i els docentors van estar molt bé, els monitors molt aguts i simpàtics. De vegades em van renyar les metres, però cada cosa té la seva i la dolçitat, hi ha hores més bones que dolentes. Varem fer de futbol, jugar, danses, ... i fins i tot una gimcana de nit i més coses. El joc que hem va agradar més va ser un de Korea que havíem d'amagar un moxadot i unar-ne a cercar un altre i impedir que trolessin el del teu equip. Abans de començar a menjar cantàvem una cançó. Varem dormir bé però jo i un parell més poques hores. Després d'acabar-mos de dormir i llevar ben benavats, sobretot jo vam fer una espècie de joc de cercar peces de "puzle". L'heraldica vam llevar de pa i nocilla que era molt bé. Al final va arribar l'hora de la despedida i a mi em va saltar un poc de greu despedirme d'en Maresí i na Marga. Varem tornar cap a casa nostre, però arribar a Felanitx no era tan dolent tornar a veure la teua família. I aquí acaba la meua redacció de les fantàstiques colònies a S'Oliaret. Adéu!!!

Quart d'Educació Primària

CREA•ACCI . TALLER DE POESIA

Els alumnes de cinquè han seguit nedant entre paraules i figures poètiques, en un viatge que ha estat molt profitós. La gran quantitat de poemes que ens han fet arribar ens ha obligat a fer-ne una tria per raons d'espai. Esperem que passeu una bona estona llegint, que us animeu i faceu poemes, a l'estiu, a la fresca... deixeu relliscar el bolígraf, no us poseu traves, mirau, sentiu, imaginau i feis... gaudireu de la vostra poesia. Ànim i bon estiu!

El sord escolta música
en la foscor d'un sol enlluernador

Caterina Vadell

La mestra explicava
dins una classe invisible
amb una veu distesa i suau

Antònia Zoë Strunk

Baix les palmeres del desert
i davall la fosca del sol;
mir la lluentor de l'oasi,
i veig el cel
cada cop que mir
un cactús solitari.

Sebastià Monserrat

L'escola és molt pesada,
la maleta carregada de llibres
pesats com les pedres.

Estic cansat.

Els ulls cauen com si tenguessin
un plom enganxat a cada pipella.
L'escola és molt pesada.

Ramon Arenas

L'escola té uns mestres alegres:
Na Margalida de Català
que unes classes molt divertides fa.
En Tòfol que és el tutor
quan s'enfada és tot un horror.
El director és gros amb barba blanca
i a baix passeja una bona panxa.
Na Marga de Suport,
a vegades se'n va a l'aeroport.

Toni Vicens Mestre

La mar.
La mar té aigua,
l'aigua té peixos,
els peixos la pau.

El nin s'ho immagina
perquè l'aigua té mal.
L'aigua xiula i xiula,
la mar la crida
però ella se'n va.

Ana Leticia Moles

Un arbre verd.
El tallam i el llimam.
el moldejam i l'enclavam.
I ens surt:

La cadira.

M Antònia Nicolau López

Escolten paraula per paraula,
escriuen paraula per paraula
són molt bons estudiants, per això.
Escolten paraula per paraula,
escriuen paraula per paraula
són bons lectors perquè aprenen.

M Antònia Nicolau

La mare cuina,
el pare llegeix,
em meu germà em pega
i jo li torn.
I tot segueix.

Margalida Monserrat

M'agraden molts d'esports,
M'agrada el futbol,
m'agrada el bàsquet,
m'agrada d'handbol
i m'agrada el beisbol.
Perquè fer esport és bo,
els que no en fan
no saben el que es perden.
És igual l'esport que sigui
perquè qualsevol és bo.

Pere Nicolau

El vespre, a la platja, amb la meva mare,
ens torram prenent el sol.

Margalida Puig

Dilluns - 16 - Maig - 05

Voldria ésser bomber per rescatar-te de l'infern
voldria ésser pescador per pescar el teu cor.
Voldria ésser lladre per robar-te l'ànima
voldria ésser venedor per vendre't el meu cor
voldria ésser camioner per portar-te el mer amor.

Jaume Obrador Mayol

Estic sol, sense amistat.
Vull un poc d'alegria,
un poc de fantasia
i també un poc d'amistat.
Estic sol però amb gent.
Vull un poc de sol ,
també un poc de companyia
i un bocí de cada cosa per tornar a la vida.
Estic plorant i rient.
Vull un poc de gent perquè estigui amb mi,
també un amic amb qui confiar
i que m'ajudi a tornar a la vida.
Estic enfadat amb mi i content a la vegada.
Crec que estic en la fi del món
però el meu amic m'ajuda
i em fa tornar a la vida.
Ara tenc alegria i estic enfadat.
Vull un poc de seny,
també un poc d'ajuda per entendre el dia a dia.
Vull una família amb qui conviure
i tenir aventures per explicar.
Ara pens sense pensar,
veig la fi del món,
camín sense cames per anar-la a trobar.
I dormo sense son
per pensar com és el destí
i li dono forma per cercar el millor de la vida.

Julià Mesquida

En la meva habitació hi ha:

Un lloc per estudiar,

una llitera per dormir,

una prestatgeria amb llibres,

una làmpada per estudiar i una per llegir.

A la meva habitació hi ha... un lloc per viure.

M Antònia Andreu Mas

M'agrada el cel.

El cel és bonic,

hi ha cotó nedant enmig de les aigües.

M'agrada el cel.

Si jo pogués seria pilot d'avió,

si jo pogués seria astrònom,

si jo pogués seria astronauta.

M'agrada el cel.

Al cel hi ha gent

que ens il·lumina amb llums

en la foscor de la nit.

M'agrada el cel.

Miquel Antich Rosselló

El cel és com el mar,

els dos són blau clar.

El món és una esfera,

que dóna voltes per l'espai.

La vida és un camí,

és llarg, però no infinit.

El foc és com l'aigua,

ningú els pot aturar.

Un poema és un escrit,

és, de paraules, un llit.

Aina Medina Estelrich

Cinquè d'Educació Primària

PRODUCCI LITERÀRIA

Amb la celebració de la VIII Festa del Llibre els alumnes de cinquè i sisè varem tenir l'oportunitat de conèixer les aventures de Tirant lo Blanc de la mà del professor de la UIB Gabriel Ensenyat. Ens va contar els seus viatges a Anglaterra, Sicília, l'illa de Rodes, l'imperi grec, al nord d'Àfrica; com es convertí en cavaller; com es va enamorar de Carmesina la filla de l'emperador; les seves lluites amb els genovesos, i els moros i els turcs; de com es va trencar una cama; com es va evangelitzar molt moros; i també el trist desenllaç de la història.

Nosaltres ens hem atrevit a inventar-nos algunes novel·les. aquí en teniu un exemple.

El Cavaller que tenia por

Hi havia una vegada un cavaller molt bonic i feiner. Era molt jove i mai no havia anat a una guerra. Son pare havia anat a la guerra. Son pare, el rei, un dia li digué:

- Fill meu estàs preparat per a la gran batalla que es durà a terme d'aquí a un mes contra els d'Anglaterra.

- Sí! Digué el jove i partí cap al jardí pensant com podia anar a la batalla si no sabia lluitar i tenia por.

Tot passejant, un dia de sol el cavaller amb el seu cavall trescaven pel poble i van veure molta gent que es concentrava a plaça del poble. El cavaller s'acostà i veié dos homes lluitant amb espases i un dels homes tirà l'espasa del contrari a terra, tothom s'acostà i li digué:

- Tu! Ets cavaller?

- No! Ensenyava els cavallers a ser cavallers, però ara jo no ho faig. Trobo que he tornat massa vell

- Ho faries si et donés una recompensa? M'ensenyaries a ser un bon cavaller?

- Bastarà la recompensa per a la meva família? Som cinc.

- Es clar que sí! Podem començar avui mateix.

Als jardins del castell reial es veien el cavaller i aquell camperol que feien lluites. Naturalment guanyava el camperol. Va ser un entrenament dur: feien lluites a peu i damunt el cavall, carreres de cavalls, li ensenyava com havia de dur l'armadura... Per fi van arribar a Anglaterra juntament amb el camperol.

Va començar la guerra, va durar 1 any i van sortir guanyadors el cavaller i el camperol.

Desgraciadament el rei va morir en aquesta guerra. I el seu fill va ser nomenat rei i el camperol va esser nomenat el seu escuder. Ell i la seva família van viure al castell i el cavaller ja rei es va casar amb la princesa Estefania d'Itàlia. I tot va acabar bé.

Mariona Salvà Mas.

Pàgina 27

A continuació, i seguint la nostra vena narrativa us reproduïm el nostre viatge a Barcelona:

Viatge a Barcelona

Per celebrar tots junts que estam a punt d'acabar la Primària els dies 23, 24 i 25 de febrer vàrem fer un viatge d'estudis a Barcelona. A mi em va agradar molt perquè vàrem visitar molts de llocs: el zoològic, l'aquari, el museu de la xocolata... Em fa gràcia recordar la visita al Museu Marítim, allà ens varen donar unes ràdios i uns auriculars i na Francesca Adrover Tirado ens xerrava pel micro. Al Cosmo-Caixa hi havia molts experiments; a tots ens va cridar molt l'atenció una bolla que tenia electricitat i si un tocava la bolla i l'altre anava a tocar-li la mà el que s'enrampava era l'altre.

A dormir, a sopar, a berenar i a dinar anàvem a l'hotel "Hesperia Sant Joan" del carrer Josep Trueta. Els vespres anàvem a les altres habitacions fins que els mestres ens deien que anàssim a dormir i no

tornàssim sortir. Les habitacions eren molt grans i luxoses.

Els dos primers dies va fer sol i el darrer va ploure un poquet.

De tants llocs que vàrem visitar no ens va donar temps d'anar al Parc Güell.

La visita noc-

turna del primer vespre per la ciutat ens va agradar molt. El cinema Imax ens va impressionar a tots.

L'experiència va ser molt agradable.

Francesca Adrover Roig
Sisè d'Educació Primària

Esport Escolar.

Dissabte dia **12 de Març** es va du a terme una diada **d'esports tradicionals** a la plaça Ramon Llull de Santanyí.

Els alumnes de primària partírem a les 9'30 h. amb autocar del passeig Ernest Mestre cap al poble veí.

Una cop allà ens varen repartir grups i començarem la diada.

Vàrem poder jugar a bitlles, botar corda, tir amb fona, baldufes, xancles... i a més ens donaren un bon berenar i una bossa-motxilla de record.

Vàrem passar un

matí molt entretengut en companyia d'un grup de padrins molt divertits que vengueren a recordar aquests jocs. Alguns d'ells també ens varen voler fer de monitors i ens mostraren alguns secrets d'aquests jocs tradicionals.

Tornarem a Felanitx a migdia, molt cansats de tant de córrer i jugar

Diumenge, dia **25 de Març**, va tenir lloc al camp de futbol de Felanitx una diada de **futbol-sala** intercomarcal per a nins de pre-escolar amb la participació de dos equips de Felanitx integrats per nins i nines de Sant Alfons.

La nostra escola, juntament amb el club futbol-sala Felanitx, en fou l'organitzadora.

La diada, com ja és habitual, va ser un èxit de participació.

Més de 150 nins vengueren amb els seus pares i monitors des de

pobles de la nostra comarca (Campos, Lluçmajor, Santanyí, Porreres, Petra, Cala D'or i d'altres).

Els nins gaudiren d'unes hores fent el que més els agrada; jugar amb els amics i córrer darrera la pilota.

La jornada acabà a migdia amb l'entrega de medalles a tots els participants.

Per una altra banda, el dissabte dia **16 d'abril**, els nins i les nines d'educació infantil i de primària varem anar a la platja de Cala Millor per assistir a una jornada de **psicomotricitat i esports platja**.

Partírem a les 9:00 del Passeig Ernest Mestre per anar amb autocar fins a Cala Millor on gaudírem d'un matí assolejat.

Quan varem arribar a la platja uns monitors ens varen repartir per edats.

Els nins d'educació infantil varem jugar amb l'arena, varem ballar, ens varem disfressar de "hawaiians"..., va ser molt divertit.

Els més grandets, els de primària, varem fer esports típics damunt l'arena (futbol, basquet i volei-platja...)

Fins i tot ens varen donar un bon berenar!

Finalment, a la sortida, ens esperava l'autocar que després d'aquest matí tan divertit ens tornà a Felanitx.

Varem arribar molt cansats després de tot el matí de jugar damunt l'arena.

Departament d'Educació Física

Campionat de Mallorca de B squet

El passat dia 21 de maig es varen celebrar a Pollença els campionats de Mallorca de bàsquet escolar. La nostra escola va participar obtenint uns resultats fantàstics:

- L'equip aleví de categoria Mixta es classificà en **PRIMER** lloc.

Guanyaren a l'equip d'Establiments per 33-6 i a Sant Rafel per 38-2, i en la final a Porreres per 38-6.

Els seus components són: *Maria Monserrat*, de tercer, *Rafel Sagrera*, *Jaume Joan Amengual* i *Bernat Monserrat Obrador* de cinquè i *Joan Mestre*, *pere Antoni Manresa*, *Bernat Monserrat Colom*, *Immaculada Concepció Oliver*, *Jaume Vicens*, *Antoni Sevilla*, *Jordi Sansó* i *Xisco Oliver*, de sisè.

Els màxims anotadors foren en *Bernat Monserrat Colom* amb 32 punts i *Jaume Vicens* amb 23.

- L'equip iniciació es classificà en **SEGON** lloc.

Guanyaren a Ben Dinat per 12-2, a Sant Antoni per 20-11 i a Alcúdia per 17-6, però perderen a la final contra Sencelles just per un punt per 14-15.

El seus components són: *Antoni Antich*, *Miquel Villalonga*, *Catalina Salvà* i *Antoni Nicolau* de primer, *Joana Ferreira*, *Francisca Barceló*, *Carlos Badiola*, *Jaume Amengual*, *Miquel Barceló*, *Catalina Rigo*, *Ginés Parra*, *Marino Talavante*, *Tòfol Piña* i *Jaume Serra* de segon.

El màxim anotador fou en *Miquel Villalonga* en 30 punts.

Enhorabona als nostres esportistes!

LA POSADA DE LA PRIMERA PEDRA

A vegades hem pensat que no arribaria mai, que aquesta seria una pedra mala de moure i feixuga de posar. Però qui s'esforça i persisteix arriba a fer-se-la seva, i així ha estat.

Divendres, 29 d'Abril ens vàrem trobar darrere o, millor dit, al costat del puig de Sant Nicolau per celebrar una fita que, esperam, serà històrica. Fins i tot el sol no va voler perdre's la festa i ens va il·luminar les cares deixant veure com reflectien l'emoció, la incertesa, els dubtes, l'alegria... davant un somni a punt de materialitzar-se.

Un fet que, a tots els implicats, ens omplí i ens fa inflar el pit com a pares orgullosos, a punt d'abraçar per primer cop la criatura; i alhora, amb els nervis que això com-

porta. La nostra criatura no és de carn i os, per fora almenys, però sí que a banda dels ciments i maons que l'aniran bastint, també està feta d'esperança, d'il·lusió i de feina per un demà millor.

Imaginau-vos idò, la importància del fet simbòlic, però representatiu, de posar aquesta primera pedra i de començar a esperar ansiosos que col·loquin la darrera, per poder omplir, aviat, el paratge de rialles, de nins i de nines.

Devers les set començà a arribar la gent, amics, pares, cooperativistes, mestres, alguns ja jubilats, nins i nines amb ganes de veure com serà l'escola nova, on serà la seva aula ..., qualche padrí i padrina, les autoritats, etc.

Al punt de les set i mitja començà l'acte. L'espiquer, la mestra de teatre, na **Margalida Estelrich**, va anar introduint el públic en la cerimònia que començà amb els parlaments. El primer fou el nostre company **Gabriel Bordoy** que llegí unes paraules del pare teatí Jordi Cassà i una carta que ens havia adreçat des de Ciutat el president de la Unió de Cooperatives de Les Illes Balears, D **Enric Pozo**.

A continuació el president de l'associació de pares i mares del col·legi Sant Alfons, **Manuel Nicolau** va mostrar l'alegria dels pares cap a la millora de les instal·lacions i el seu reconeixement cap a la preocupació del professorat per fer sempre un ensenyament de bon nivell.

Arribà el torn al director de la cooperativa es Lledoner; **Antoni Vicens Massot** ens va recordar l'esforç, la decisió i la determinació de tots els mestres per a tirar endavant la valent gesta de fer una escola nova. Les ganes i el coratge que varen empènyer, als membres de la cooperativa es Lledoner a fer feina colze amb colze per aconseguir uns terrenys i en un futur ja immediat bastir-hi una escola nova on els nins creixeran fitats de prop per uns lledoners que els vetllaran i ens regalaran l'ombra sota la qual els mestres des Lledoner vetllaran per transmetre els valors, la nostra cultura, la nostra llengua i els coneixements necessaris que els ajudaran a viure plenament.

El director general de personal docent de la conselleria va seguir a Antoni Vicens amb el seu discurs. D **Cristòfol Vidal** va lloar la tasca de la nostra cooperativa, i va remarcar la importància d'implicar-se el govern amb l'educació i les escoles, públiques i concertades. També, i d'això en prengüem bona nota, va comprometre's a ajudar econòmicament des del seu càrrec a sufragar les despeses de les obres. Tancà els parlaments la batllessa de Felanitx D. **Catalina Soler Torres** que va fer un recorregut per la història del centre i de la cooperativa anomenant mestres de l'aviar i que ja no són entre nosaltres com D Macià Tibús, el mestre Riera, el mestre Xorret, etc, i els jubilats: Josep Mascaró, Antoni Sagrera i Miquel Riera.

A continuació va venir la "part pràctica" de l'acte amb la posada de la primera pedra. Una arqueta que romandrà enterrada anys i panys esperant generacions futures i on hi col·locaren:

*Un pergamí amb la història del col·legi i les nostres senyes d'identitat

*El llistat dels quaranta-tres cooperativistes que actualment formen la cooperativa d'ensenyament Es Lledoner

*Un diari del dia per a donar a conèixer que es coïa en el món per aquest temps

*Una agenda de l'escola

*I un grapat de monedes de curs legal

I per acabar, dos nins de cinc anys:

Aina Grimalt Crespo i **Daniel Muñoz Xamena** sembraren un lle-doner, símbol de la cooperativa. Llavors, tots els assistents, ho refrescaren amb una picada, vi i cava.

Va ésser un horabaixa especial, un acte envoltat d'emotivitat, senzillesa i d'il·lusió. Ara només queda esperar que faci la via que hagi de fer i que prest poguem tornar-hi per tallar la cinta de la inauguració.

VIATGE D ESTUDIS A ASTRIES

El viatge d'estudis va ser iniciat el dia 20 de març, de bon matí. A les 5'15 h, ens vam veure al Tobosso. La son era traïdora i ens feia pesar les parpelles.

Llavors férem el recompte. En veure que tots hi érem, alguns més que els altres, partírem amb el bus cap a Palma.

Un cop a l'aeroport i embarcades les maletes, arribà l'hora de començar el viatge cap a una setmana totalment imprevisible, i lluny dels pares.

Tot just arribar a Madrid, agafàrem l'equipatge i ens ficàrem dins el bus, direcció a Burgos.

A Burgos deixàrem l'equipatge a l'hotel. Al mateix temps l'estómac ens recordà que era migdia i que tenia fam.

L'horabaixa vàrem fer de "guiris" visitant la ciutat. Anàrem a l'Ajuntament: just al davant podíem veure l'enorme estàtua del Mio Cid colcant a cavall. Una visita important va ser la famosa Catedral de Burgos, que està inclosa dins l'Art Gòtic i és molt anomenada arreu del món.

Com totes les catedrals, a primera vista és bonica però no fa pla entrar-hi; però un cop a dins, mentre observes la seva gran bellesa et quedes sorprès de tu mateix en veure que els ulls t'espipellegen.

L'endemà ens havíem d'aixecar molt prest perquè teníem un dia molt llarg per davant.

Al començament vàrem anar a veure el monestir de las Huelgas que estava tancat, casualment just el dilluns no està obert.

Un poc més tard ens deixaren una estona per anar de compres o fer el que volguéssim.

Després d'haver dinat partírem cap a Oviedo i tornàrem a passar molt de temps dins l'autocar fins a l'hora de sopar.

Arribàrem, al nostre hotel el "Gran Hotel España". Una vegada haver ordenat les nostres coses ens deixaren sortir a fer una volta per Oviedo. L'endemà sortírem per visitar la ciutat. El primer lloc que vàrem visitar fou la Catedral de San Salvador que també va ser bastant bonica però no tant com la de Burgos, i altres monuments històrics interessants. Després de la visita al museu d'Art Contemporani vàrem

anar a conèixer un poc més la ciutat i així passarem el primer dia per Oviedo.

L'endemà, dimecres 23, ens aixecarem més d'hora per carregar les piles i anar-nos-en cap a Ribadesella, ciutat vorejada per muntanyes i platges. Abans de l'arribada a la ciutat de Ribadesella vàrem fer una mica d'arqueòlegs i espeleòlegs. Visitarem les coves de Tito Bustillo, que són unes de les més importants del món, gràcies al seu art rupestre del paleolític. Fins i tot en sortir de les coves ens varen fer una entrevista per a un diari provincial.

En acabar vàrem partir cap a Llanes a veure els coneguts "Cubs d'Ibarrola" amb tots els seus colors i dibuixos. Més tard anàrem a Covadonga on hi ha un santuari molt conegut i una cova natural anomenada la Cova de la Santina. Per finalitzar aquesta excursió vàrem anar a Cangas de Onís on hi havia un pont medieval, anomenat curioasament pont romà amb una creu que simbolitzava Astúries. Des d'allí partírem cap a Oviedo. Quan vàrem arribar ens quedava per veure la darrera cosa del dia, la Processó del Silenci.

Dia 24, dijous Sant. Coneixèrem la part occidental de la província.

El trajecte començà amb la visita de Cudillero; poble arran de la costa. Un cop allà, la majoria ens fèiem fotografies amb el fons del mar al darrera, o bé amb les divertides i colorides cases. Era un poble petit de caire mariner i quasi només tenia un carrer principal que conduïa de dalt a baix de tota la població.

Més tard vàrem dinar a Ribadeo, poble que pertany a Galícia; i la majoria de nosaltres havia trepitjat per primera vegada.

Com a final d'aquest dia vàrem veure Cangas de Narcea on hi havia un "pont penjant" molt bonic.

Divendres dia 25, berenarem i directament cap a Gijón, una ciutat moderna de barris històrics més tradicionals que mesclaven l'urbà i rural.

El paisatge... què podem dir? ens va agradar moltíssim. Des de les roques es contemplava la mar tranquil·la en aquell moment, un lloc perfecte per a divertir-se! Un parc amb un vaixell pirata, s'ajuntava amb una platja àmplia, enorme. Aquest lloc era el lloc perfecte per al esportistes que aprofiten per entrenar. Quina enveja fa viure allà!

De passada visitarem el Museu Arqueològic: vam aprendre el que eren les termes romanes. Primer ens ho van explicar mitjançant un vídeo i després ens van mostrar la ruïna amb les pintures dels murals, les tècniques constructives, els banys termals dins la cultura romana, la seva decoració... fins a un cadàver!.

La següent destinació, després d'omplir els motors d'energia, va ser Villaviciosa, que destaca pels seus arbres fruiters d'on surt la Sidra. És un petit poblet. Per cert, aquesta població es coneix per Villaviciosa però i els seus habitants? El nom sona divertit: Villaviciosos!!!

Quan vam arribar a Oviedo vam fer les maletes, ens vam posar macos i vam baixar al luxós menjador a sopar. En el nostre darrer sopar brindarem i un company va dir unes paraules tan emotives que va arribar al cor de tots.

Pensar que era la darrera nit del nostre viatge, i l'últim curs que faríem junts, ens va posar un poc malengiosos.

Després de sopar va ser "el moment esperat", el moment de sortir de marxa!

Vàrem trobar un bon local i vàrem ser unes hores de cremar calories de la millor manera. Per cert, no tastarem ni una gota d'alcohol!, Passarem la vetlada a base de combinats de suc, granadina... etc. Són els combinats més bons i sans de qualsevol dissabtes de marxa! I com és de suposar, tastarem la sidra. Va haver-hi més sidra pel terra que dins el tassó, però mereixia la pena per les rialles que fèiem tots..." els sidrers mallorquins"

Arribat el dissabte, el dia de partida cap a Mallorca, tots pensàvem que la setmana havia passat bastant ràpidament.

Berenàrem d'aquell bufet tan bo per darrer cop. I partírem cap a l'aeroport d'Oviedo. Tothom revisava maletes, carteres, DNI, perquè tot fos al seu lloc.

Camí de l'aeroport ens acomiadàrem d'Astúries, d'aquells dies tan valuosos que no tornaran a repetir-se.

Un cop dins l'avió de tornada a casa, ens acomiadàrem d'aquella setmana tan intensa, tornàrem a casa una mica més culturitzats i amb milers de bons moments per recordar.

Aquesta aventura ens ha donat moltes coses bones, les fotos que tenim només són senyals, però els records que tenim arxivats en la nostra memòria són imatges que sempre restaran guardades en el nostre cor.

Aquests bons moments, les festes i bauxa que férem, i fins i tot, l'intent de posar ordre de les professores, són dignes d'arxivar i recordar sempre dins el nostre cap i remarcant el vespre de marxa, en el qual vérem l'esperit marxós de les professores!

El més important d'aquesta sortida no ha estat només el lloc on hem anat sinó tot el recorregut que hem fet junts.

Marius Froese, Fàtima Caro i Taisa Mª Mascaró.
Quart A Educació Secundària

CARTA D ACOMIAT

Arribar fins a 4t d'ESO és una meta per a tots. He aconseguit arribar-hi juntament amb companys que s'han afegit pel camí i també deixant gent enrera. Ara que sé que aquest any és el darrer hauria d'estar feliç i contenta per haver aconseguit la meua meta. Però hi ha una part de nos-

tàlgia que m'envaeix, nostàlgia perquè sé que enyoraré els meus companys i sé que a alguns no els tornaré a veure. Nostàlgia de deixar aquesta escola i aquests professors, perquè malgrat moltes vegades ens queixem d'ells, crec que han estat uns mestres extraordinaris que no només ens han ensenyat la seva matèria en qüestió, sinó també a ser millors, a ser persones.

A mí m'ha ensenyat molt aquesta escola en conjunt i no me'n puc anar sense agrair el que he après tant dels mestres com dels companys.

Sandra López Sánchez.
4t. A. ESO.

FESTIVAL FI CURS

El curs ha estat llarg i feixuc, però gràcies a Déu, no hi ha res etern. Quan estam a punt de començar les vacances, no podem dissimular la nostra alegria ni les ganes de fer festa, és per això que hem preparat el Festival de Fi de curs amb molta il·lusió, ja que sabem que sempre té molta acollida per part dels pares, els padrins i els alumnes i el públic en general.

Esperam que enguany ens sortirà tan vistós o més que els anys passats, no debades, a més d'un magnífic vestuari que ja varem lluir a la Rueta, hem comptat com sempre, amb la direcció de n'Apol·lònia Rotger que ens ha ensenyat balls de tot el món i ha muntat unes esplèndides coreografies que estam segurs que agradaran a tothom.

El festival serà dia **22 de juny** a les **21:30h. al Parc Municipal.**

Bon estiu i bones vacances!

EDUCACIÓ INFANTIL

3 i 4 anys: Brasil

5 anys: Hawaii

Cançó: *Pupurri Brasileño*

Cançó: *Hawaian Wedding song*

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Primer: Xina

Segon: Indis

Tercer: Grecs

Quart: Àrabs

Cinquè: Africans

Sisè: Mexicans

Cançó: *Main title Theme*

Cançó: *Percusió*

Cançó: *Sirtaki*

Cançó: *Del Pita del*

Cançó: *Música Ètnia Africana*

Cançó: *El Jarabe Tapatio*

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Primer: *He wasn't*

Segon: *Step Feat*

Tercer: *Scandalus*

Quart: *La Tortura.*

N'Apol·lònia condueix el Festival de Fi de Curs.

" SENYALS DES DE LA BIBLIOTECA "

Encetam la nostra col·laboració amb la revista "escola", presentant-vos alguns dels NOSTRES MATERIALS, que estan esperant ser consultats. Ara que vénen les vacances d'estiu, el dia és més llarg i hi ha temps per fer de tot, també per LLEGIR PEL GUST DE LLEGIR. La Biblioteca no tanca en vacances escolars i t'esperam amb il·lusió.

Hem triat una **FRASE** que ens identifica:

Al MANIFEST de la UNESCO de la BIBLIOTECA PÚBLICA diu:

"La BIBLIOTECA PÚBLICA és un centre local d'informació que facilita tot tipus de coneixement i informació als seus usuaris.

Els serveis de la biblioteca pública es fonamentan en la igualtat d'accés per a tothom".

Amb aquestes paraules volem convidar tota la població escolar, les seves famílies i amics a visitar-nos.

• SUGGERIMENTS DE LECTURA:

Un que trobam entre les NOVETATS:

Títol: El pescador i la seva dona

Text: Manuela Rodríguez. Il·lustracions: Joseph R.

Editorial: Kalandraka. (Es troba a: I2 ROD)

"-Què bé que siguis reina/ Ja no voldrem res més! -Què dius, babau?"

• Un que trobam entre els LLIBRES DE CONEIXEMENTS:

Títol: Els drets i deures dels animals

Autor: Mercè Arànega

Text: Josep-Francesc Delgado.

Editorial: Edebé.

(Es troba a: I 179 ARA)

"I hem d'alimentar-lo i proporcionar-li un lloc per descansar"

• Un que trobam entre els AUDIOVISUALS

Títol: Spirit. El cavall indomable

Un cavall que estima la seva terra i la defensa

• Un dels DE SEMPRE:

Títol: Explica'm un conte

Text: Georgie Adams

Il·lustracions: Peter Utton

(Es troba a: I2 ADA)

BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL "**JOAN ESTELRICH**" i
BIBLIOTECA MUNICIPAL DE **PORTOCOLOM**

SOLUCIONS 3 AGENDA

Tercera i darrera part, d'aquesta agenda, aquí teniu les solucions que faltaven. Evidentment no us posam el camí dels laberints ni el dibuix que surt d'unir els nombres, trobam que per solucionar això no necessitem del nostre ajut, o no?.

I ara que ja us hem de deixar fins no sabem quan de temps ens fa com a llàstima i tot, d'això se'n diu síndrome d'Estocolm, però ja se sap, tot el que és bo sempre s'acaba.

Fins aviat i ara que cau bé *"que la força us acompanyi"*

LA FRASE AMAGADA EN ELS CODIS ÉS:

"Estudiar és desconfiar de la intel·ligència del company del costat".

Andreu Buenafuente

PREGUNTES

~ **Què són el "banyeros"?**

Crancs peluts

~ **Quina roca hi ha a la boca del Port?**

Faralló

~ **Quantes platges hi ha al Port?**

4

~ **Quin és el tercer castell roquer de Mallorca?**

El de Santueri

~ **On pots trobar la cova dels Ases?**

A S'Algar

~ **Quants de nius de metralladora queden al Port?**

3

~ **Quin és el mestre i la mestra més joves de l'escola?**

Na Margalida Sureda (*la PT*) i n' Antoni Morey

~ **Segons la mitologia on acaba la cova del Castell?**

A Cala Sanau

~ **Quin dia es pujava a Sant Salvador?**

Festa de l'Àngel

~ **Quina reina, va ofendre al poble de Felanitx dient de Sant Joan Palós "Quitenme ese mamarracho de delante?"**

Isabel II

~ **En quin any es va constituir la Cooperativa d'Ensenyament es Lledoner?**

1995

~ **Quin any s'inaugurà l'actual plaça de bous?**

1891

~ **Quants molins queden a Felanitx?**

9

~ **Quantes "moixes" hi ha al carrer de la Verònica?**

Dia 18 de maig n'hi havia 81

~ **Quants socis formen la Cooperativa d'Ensenyament es Lledoner?**

47

~ **Amb qui xerra n'Epi?**

Blas

~ **Quant de germans eren els Dalton?**

4

~ **Quina hora serà a Tokio quan a Felanitx siguin les 14:00 hores?**

Les 22:00h.

~ **On va trobar la por en Pere Poca por?**

Un home de dos caps

~ **Qui ve quan el tord se'n va?**

L'oronella

~ **Quina és l'Illa de la Calma?**

Mallorca

~ **Què nom el monstre de les galetes?**

Triqui

~ **Què nom el ca de n'Obelix?**

Idefix

~ **A quin no li agrada gens la sopa i molt els Beatles?**

A na Mafalda

TALLER DE TEATRE

Arribades les calors estiuenques és hora de tancar el taller de teatre del curs 2004-05. Per acomiadar al temporada farem una mica de balanç de les activitats que hem duit a terme: Vàrem començar amb un muntatge de teatre de carrer amb els alumnes de 4t d'ESO a la fira del Pebre bord, "**el París de Toulouse Lautrec**", llavors els alumnes de primer i segon de primària i a la casa de Cultura de Felanitx representaren "**la princesa que no sabia fer un uís**" conjuntament amb els alumnes de tercer, quart cinquè i sisè que escenificaren "**la colometa Pau i la branca d'espígol**", aquest muntatge es tornà a repetir a Sant Salvador el dia de la pujada de gairebé tots els alumnes de primària i secundària, exceptuant els més petits de primer i segon. Els alumnes

de l'optativa de quart d'ESO anaren de viatge a Barcelona, al Teatre Lliure i al TNC; aquest mateix grup i en motiu de la setmana del llibre escenificaren per a tots els alumnes de primària "**el cavaller mal-i-bo**" al pati de Sant Al-

fons. Per posar punt i final, el grup dels dos primers cursos de primària farà una classe de portes obertes perquè els pares vegin com treballen l'expressió corporal, la veu, la improvisació,... serà al pati de l'escola, on també participaran els alumnes de tercer fins a sisè escenificant diferents escenes que van des d'autors actuals com Belbel (**morir**), mallorquins com Guillem d'Efak (**el dimoni Cucarell**), europeus com Karl Valentin (**a la farmàcia**) o adaptacions d'autors de l'edat mitjana com Joanot Martorell (**Tirant lo Blanc**), etc. Esperem que sigui una festeta agradable.

Pel que fa als petits de l'escoleta han seguit treballant amb contes, representant els diversos personatges i fent fitxes d'expressió plàstica relacionades amb l'obreta del dia.

Els alumnes de quart d'ESO han completat la seva formació amb un intens treball de creació d'un personatge, en el qual han desenvolupat la capacitat d'observació, la integració social, l'empatia cap als diferents tipus d'individus que formen la societat, l'expressió escrita i la representació escènica amb un monòleg que ells han inventat i escenificat adaptat al seu personatge. Molt bé.

El grup de Portocolom ja acaba d'enllestir **Antaviana** i esperen dur-la als escenaris al voltant de Santa Margalida, una peceta que els està quedant força llúida i en la qual hi duen tot un curs de feina amb il·lusió i ganes.

I això és tot, des del taller de teatre volem agrair el suport del director, Antoni Vicens Massot, en aquesta activitat, a Joan Xamena pel disseny

gràfic dels programets de mà, a Jero Muñoz per les seves paraules amants i encoratjadores, de Toni Maimó que té sempre l'explicació escaient en el moment necessari i de Francisca Adrover Tirado la disposició a carregar bafles, col·locar micros i fer l'ullastre esbrancat per donar el millor so. Gràcies també als pares per empènyer els fills i les filles a conèixer i viure la màgia teatral i sobretot, mercès i una aferadota a tots els nins i nines que fan possible el **taller de teatre des Lledoner**. Una besada i bon estiu a tots!

Margalida Estelrich.

LA LUDOTECA

Podem definir la creativitat com la capacitat de trobar noves solucions a un problema, de fer el que ja està fet d'una altra manera diferent o bé d'utilitzar noves formes d'expressió. La capacitat de donar existència a una cosa nova per a la persona. Aquesta creativitat, però, requereix un decidit esforç personal. La idea bàsica continguda en el concepte de "creativitat" és la idea de llibertat

En general, en el marc de l'escola, en l'educació plàstica, es dona una excessiva importància a les tècniques i que deixa molt poc marge per a la imaginació. La creativitat i la imaginació no estan contraposades a l'aprenentatge de les diferents tècniques.

En la pràctica escolar diària es poden donar unes directrius a l'hora de fer un determinat exercici artístic: una determinada tècnica, un tema, etc però deixar sempre una porta perquè sigui el mateix alumne que decideixi com acabar la seva obra.

La creativitat i la imaginació no només són importants en el marc de l'educació plàstica, sinó també en el conjunt del currículum escolar. Quan als alumnes se'ls dona un ensenyament creatiu, en el qual se'ls ensenya tècniques i alhora se'ls deixa llibertat d'expressió, que se'ls considera com a persones, acaben estimant aquesta assignatura.

Per tant, els aspectes referits a la creativitat es valoraran des dels dos vessants del procés d'ensenyament-aprenentatge. Des de la perspectiva de l'ensenyament, es veurà si estan previstes i es porten a terme en l'esdevenir diari una sèrie d'estratègies i activitats que possibilitin la seva manifestació i desenvolupament. Així, cabria destacar entre d'altres:

- L'establiment d'un clima relaxat, respectuós i favorable a la participació i expressió personal que inclogui la planificació de debats, discussions, etc.

- Presentació oberta de qüestions i preguntes, de forma que la manera de respondre-les també sigui oberta.

- Planificació d'activitats amb diverses vies de solució, per a possibilitar als alumnes manifestar-se de manera personal.

- Presència en les diferents àrees de programació de situacions problemàtiques la via de les quals de resolució no sigui totalment estructurada.

- Potenciació d'estratègies intel·lectuals creatives per a la resolució de problemes estructurats i no estructurats.

- Tècniques grupals d'estimulació creativa, com "remolí d'idees", producció conjunta de textos, treball per parts que s'acaba en grups, etc. La valoració de l'alumne es pot realitzar, independentment que s'utilitzin o no proves estandarditzades, a través de l'anàlisi de les produccions. Així, manifestacions de la capacitat creativa serien:

- Sensibilitat als problemes: observació de necessitats, percepció de l'inusual...

- Producció de gran nombre d'idees, de solucions noves o poc comunes.

- Aportació d'abundants respostes inusuals, úniques i intel·ligents.

- Elaboració de plans, redefinició d'objectes i de situacions poc freqüents i noves.

- Gran flexibilitat intel·lectual: fantasia, imaginació, interès a adaptar, millorar i modificar els objectes, sistemes, etc.

En els tallers de la Ludoteca intentam suplir aquestes mancances intentant potenciar la creativitat i la llibertat d'expressió artística al cent per cent.

El mes de maig, on el centre d'interès han estat els quatre elements (aire, aigua, foc i terra), un dels tallers ha estat: PINTAM EL FOC. Per a la seva realització s'han donat una sèrie de pautes:

- Quins colors podem veure en el foc. Miram en diferents llibres els colors que utilitzen els pintors, les fotografies,...

- Quines formes té el foc. Miram en diferents llibres com pinten els pintors el foc

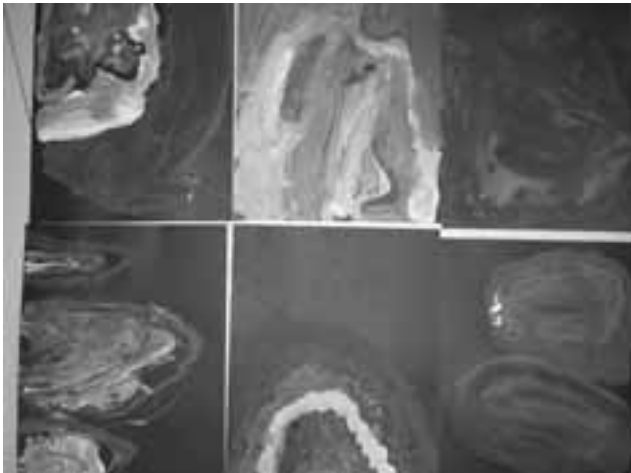
- Escollim els colors i feim les mescles a partir dels colors bàsics (vermell, groc, blau, blanc i negre) .

- Damunt una cartolina de color pintam com volem el foc.
- El material utilitzat és: trempes, cartolina de color, pinzell gruixats i prim.

Els resultats no són només les produccions que s'obtenen sinó, i el que és més important, els sentiments que provoca en els nins i nines l'experiència. El més important és saber escoltar la veu interior i expressar-se a través de la creació artística.

Aquesta forma d'entendre l'art es pot entendre com a joc simbòlic. El joc simbòlic o de ficció és el joc infantil per excel·lència. Obligat a adaptar-se a un món social adult i a una realitat física que encara no comprèn, el nen necessita inventar-se el seu

propi món a partir d'allò que viu però traduint-lo a un llenguatge simbòlic, personal, amb el qual adaptar aquest món extern a les seves necessitats. Per mitjà del joc de ficció el nen assimila a poc a poc aquest món extern, ho elabora i s'adapta a ell en un procés continu. La simbolització és la relació entre un objecte, persona o acció tangibles en un plànol imaginat. La simbolització es dona quan un nen assoleix tenir una representació mental dels objectes, tot i que es troben absents, punt culminant i determinant del que és pensar o de maduració.

La comprensió del joc requereix, doncs, jugar-hi. Jugar és comprendre. Com diu Wittgenstein "per entendre el joc cal participar-hi. L'acció de jugar és coneixement del joc: no hi ha res més enllà de l'acció.

ESCOLES MALLORQUINES

Discurs llegit per la nostra companya Francesca Burguera Garí el dia de les Escoles Mallorquines a la Real.

Companys i companyes:

Fins aquí hem celebrat la XXI Trobada d'escoles Mallorquines, amb l'ànim de sempre i amb les esperances de sempre: de millorar cada dia l'ensenyament en català, a les nostres escoles, instituts, centres d'adults... a tots els nivells de l'ensenyament.

És obvi que cada any podem celebrar que som més, que el català és la llengua habitual cada vegada a més centres d'ensenyament que augmenta el seu coneixement entre els mestres i entre els alumnes i que la seva acceptació entre les famílies es va estenent a causa de la bona feina feta.

Però també és cert que hem de lamentar intromissions que sense base qüestionen la feina que es fa a les escoles i així causen desànim entre tots els implicats. Darrerament hem sentit que ens prometen més recursos si accedim a tenir mestres traductors dins les aules. Però a les escoles mallorquines no consentirem cometre aquests disbarats pedagògics. Si que volem més mestres a les escoles, però per a tots, per poder atendre adequadament els infants, i si que volem més recursos, però per a tots, perquè tots els infants i joves hi tenen dret.

Continuarem treballant per un ensenyament digne i en català, a l'alçada de qualsevol país normal i treballarem des de les escoles perquè els infants i els joves coneguïn la riquesa que resta del medi natural a Mallorca així com el patrimoni artístic i cultural de la nostra illa, perquè després del coneixement pugui venir l'estimació i el compromís de protegir tot el que ens queda.

No volem un ensenyament en català en un país deteriorat. La degradació del medi i la degradació de la llengua catalana saludable, que sigui realment una eina de comunicació, d'estudi i de treball i volem compartir-la amb tots els qui en cada moment viuen a Mallorca, sigui d'on sigui que hagin vingut, sense cap tipus de discriminació.

En aquesta trobada hem tengut l'ocasió de conèixer el Monestir de la Real i el seu entorn, i a partir d'aquest coneixement expressam la nostra solidaritat al moviment veïnal que lluita per protegir aquest lloc emblemàtic.

Tots nosaltres continuarem treballant en la tasca de cada dia per aconseguir els nostres objectius. Volem ensenyament viu i en català, construït en cada moment per tothom qui hi pren part. Esperam que aquesta Trobada hagi servit per encoratjar-nos els uns als altres i per ajudar-nos a veure la magnitud i la importància del que estam fent entre tots: joves, famílies i mestres.

TDAH

Transtorn del dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat

Calla!, escolta'm!, no et moguis!, seu bé!, mira què has fet, no badis! ... aquestes paraules són molt freqüents, segur que haurèrem sentit i dit aquestes recomanacions moltes vegades a les aules i a casa...

Actualment els estudis científics han demostrat en algunes ocasions que aquestes dificultats per mantenir l'atenció, la capacitat de concentració que en tantes ocasions condueixen al fracàs escolar no és tan sols un problema d'actitud, sinó que pot correspondre la Síndrome TDAH.

- Què és el TDAH?

És un trastorn que es caracteritza per 3 símptomes bàsics: falta d'atenció, hiperactivitat i impulsivitat. Aquests símptomes no necessàriament han d'estar tots presents alhora. Poden ser des de més lleus fins a molt severos.

Aquest trastorn de base neurobiològica està causat per un desequilibri entre dos neurotransmissors cerebrals: la noradrenalina i la dopamina, que afecten directament a les àrees del cervell responsables de l'autocontrol i de la inhibició del comportament inadequat.

Així mateix, també s'ha descobert l'existència d'un factor hereditari o genètic.

De vegades aquest trastorn apareix associat a altres trastorns o problemes d'aprenentatge, els més freqüents són:

- *Transtorn del llenguatge*
- *Problemes perceptivomotors*
- *Dificultats d'aprenentatge*
- *Manca d'habilitats socials*
- *Trastorns de conducta*

- *Trastorn d'estat d'ànim i ansietat*
- *Tics diversos*

Cal remarcar la dificultat que comporta fer un diagnòstic del TDAH, perquè es pot confondre fàcilment amb altres patologies.

El diagnòstic ha de ser realitzat per personal qualificat i interdisciplinat (neuròleg, neuropediatra, psiquiatres i psicòlegs, i amb l'ajuda d'aquelles persones que tenen un contacte directe i continuat amb el pacient, com els pares, mestres, etc.).

Malgrat aquesta patologia sigui present des del naixement, depenent del grau de severitat de la mateixa pot no constituir un problema durant la primera infància i les dificultats apareixen durant l'adolescència, és a dir, en aquelles etapes on s'exigeix un major autocontrol.

De cara al seu tractament serà el neuropediatra qui dictaminarà les pautes a seguir en cada cas. Així mateix existeixen unes recomanacions que caldria fossin observades per les persones que tenen relació amb aquests infants, tant per la família com pels docents.

Com en altres problemàtiques, es requereix una coordinació directa i intensa entre la família i l'escola. Seguidament exposam una sèrie d'observacions generals que són vàlides tant a l'escola com a casa, i que resulten adequades per als nins afectats per aquest síndrome però també recomanables per qualsevol alumne:

- *Seguir un horari preestablert tant per a les rutines diàries com per a les escolars. Si s'han de dur a terme canvis en les rutines cal explicar-li amb antel·lació.*
- *Simplificar les normes (poques i clares), coneixent les conseqüències si no es compleixen.*
- *Assegurar-se de què les instruccions que es donen són enteses.*
- *Premiar el bon comportament.*

- Observar la relació de l'infant amb els seus amics i si és necessari ajudar-lo a millorar.

- Recompensar l'esforç i no només els resultats.

Tenint en compte tot el que s'ha explicat anteriorment la conclusió a la qual hem arribat és la vital importància d'un diagnòstic adequat per tal de poder oferir a l'infant una atenció el més adient possible segons les característiques i grau d'afectació de cada cas.

Per a les persones interessades en el tema existeix des de fa 9 mesos a les Balears una associació que s'encarrega entre altres coses de la difusió i recerca de solucions d'aquest tipus de trastorn:

STILL (Associació Balear de pares i nins amb TDAH)

C/ Bartolomé Barceló Porcel, 28, 1º. Palma 07014

Departament de Suport

Bibliografia :

- ***“Estrategias para entender y ayudar a niños con trastorno por déficit de atención con o sin hiperactividad”.***

PUIG, CONXITA i BALES, CRISTINA. Ed. Grupo CEAC.

- ***“Hiperactivo, impulsivo, distraído, ¿me conoces?”***

BAUERMEISTER, J.J. Ed. Grupo Albor – Cohs.

- ***“Todo sobre el niño hiperactivo y cómo manejarlo”***

DRA. LEFA S. EDDY. Ed. CIMS 97

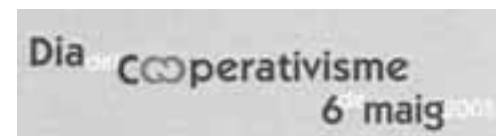
- ***“Hijos hiperactivos”***

GARGALLO LÓPEZ, B. Ed. CEAC

- ***“Cuadernos informativos sobre el TDAH”***

ADANA FUNDACIÓN 2002

- ***“Guía STILL”.*** Associació Balear de pares amb nins amb TDAH. C/ Bartomeu Rosselló Porcel, 28 1º 07014 Palma

Manifest llegit per la secretària de la nostra cooperativa Jerònima Muñoz Pomar.

Quan la ONU va reconèixer, en el desembre de 1995 la necessitat de celebrar anualment el dia internacional de les cooperatives, posava de manifest la rellevància que havien adquirit

aquestes cooperatives no només com a una agrupació empresarial, sinó enteses com a un factor indispensable del desenvolupament econòmic i social. Des d'ençà, la cooperació humana es troba representada en una celebració festiva que arreu del món expressa la feina i el treball conjunt que portam a terme més de set-cents milions de persones. Tots aquest milions de persones som, en definitiva, els qui basant-nos en la cooperació, hem trobat la fórmula que millora la nostra qualitat de vida i la del nostre entorn. Hem cercat dintre de les bases que sostenen els fonaments de tot l'àmbit cooperatiu la manera més idònia d'afavorir el propi desenvolupament personal i el creixement de les societats a les quals pertanyem.

Moltes són les diferents tasques i molts els àmbits i circumstàncies en els quals treballam homes i dones, vinculats al context del cooperativisme. Tots nosaltres compartim la idea del treball conjunt i acceptam el compromís de la solidaritat amb

l'objectiu de treure endavant els nostres projectes: parlam dels esforços de les cooperatives de treball associat, de les cooperatives de crèdit, de les cooperatives d'ensenyament, de les cooperatives que treballen en el món de la pesca, de l'agricultura, el consum i un etcètera que voldria incloure-les a totes. Qualsevol d'elles es troba present en tots els estadis de la producció, de la distribució i del consum i el que és més important, arreu del món. Si d'alguna cosa estam satisfets és que no som un producte exclusiu de la civilització occidental, sinó que trobam països com Kènia, on un 20% de la població és membre d'una cooperativa; països com Argentina, on el percentatge es troba en un 29% i Estats Units i Canadà que comptabilitzen un 40% de cooperatives en total.

Però si avui som capaços de parlar i de comprendre amb orgull que aquesta pluralitat de gent es mou gràcies als mateixos principis i cercant l'assoliment dels mateixos

objectius, si hem arribat a conquerir una franja social pròpia que ens dignifica i ens encamina cada dia a establir projectes de futur és gràcies a les generacions de cooperativistes que molts d'anys enrera varen esser uns visionaris i cregueren en el que feien. Parlam de les cooperatives agràries mallorquines que des de fa més d'un segle mantenen el mateix entusiasme i també de les qui avui ens anomenam cooperatives de treball associat.

Passat i present s'uneixen per apuntar cap a un futur on l'esforç de cada un dels cooperativistes serveixi per proclamar aquesta manera d'entendre la feina i la vida. Però per saber on

anam caldrà conèixer d'on venim, saber que hi ha un punt de partida que la història ens situa a l'any 1844. Aquesta data fou important en tant que significà l'origen del moviment amb la creació de la primera cooperativa al poble de Rochdale, a Anglaterra. Una cooperativa tèxtil de 28 treballadors que cercaven el control del seu destí econòmic. Cinquanta anys després, es formà l'Aliança Cooperativa Internacional els representants de la qual articularen els principis cooperatius nascuts d'aquella primera cooperativa i establiren les bases per a la realització de l'empresa auto gestionada, solidària i democràtica, propietat de tots els socis.

Aquesta formidable recepta culminà a Manchester al 1995, gairebé un segle després amb la incorporació d'un principi nou afegit als que ja s'establiren a l'Aliança Internacional: el setè. Aquell principi que diu que els homes i les dones que viuen cooperativament també ho han de fer amb l'entorn natural i l'entorn social. Es consagra d'aquesta manera el compromís cooperatiu amb el de l'economia sostenible.

Així doncs, en aquest dia de trobada i celebració d'aquesta història conjunta, quan brindem pels nostres valors, per la nostra experiència més enllà de les dificultats que tots puguem travessar, ho podem fer amb la satisfacció d'aquells que saben que és un luxe formar part d'un col·lectiu que continua apostant, com ha fet sempre, per les empreses capaces d'aconseguir objectius des de la cooperació de les persones i de saber que aquestes persones cooperen també socialment i amb l'entorn que les envolta.

De tota aquesta història tan particular que envolta l'origen i l'establiment del cooperativisme, podem extreure que aquest llegat de valors centenaris han permès l'extensió actual del fet cooperatiu arreu del planeta. Però també sabem que no significa que sigui un camí fàcil per a ningú: cada matí hem de continuar superant els reptes que se'ns presenten com a socis, com a empreses o com a organitzacions. Possiblement demà, com cada dia, des del nostre treball, des de la nostra cooperativa, haurem de posar fil a l'agulla i exigirà el moment que apliquem tots els nostres coneixements, totes les nostres capacitats i haurem d'estar disponibles en un dos-cents per cent. D'entre totes aquestes dificultats tindrem una eina per lluitar-hi: els nostres valors, els nostres principis i la nostra ètica que seran els nostres millors avantatges davant la nostra competència.

I sobretot, haurem d'assumir el repte que la societat entengui que quan es parla de cooperatives no significa només parlar d'empreses que es preocupen pel seu entorn: significa a més parlar de llocs de feina dignes, de productes i de serveis de qualitat. Haurem d'assumir el repte de donar-nos a conèixer com a un concepte d'empresa que dóna primordial importància a les persones, un concepte d'empresa on tots els membres en són propietaris, un concepte d'empresa que es regeix per principis

democràtics i que a més a més som empreses que en el mercat resultam igual o més eficients que les que es basen només en el capital.

Tan si formam part de cooperatives joves, en expansió o consolidades, hem de continuar treballant des dels valors i principis cooperatius que ens identifiquen dins la nostra empresa, en la nostra comunitat, en definitiva, en el nostre món. Perquè aquests principis són la base per contemplar l'avanç des de dos punts de vista diferenciats: un intern i un extern.

L'intern és tasca de tots i cada un de nosaltres i des de la nostra cooperativa aprofundir contínuament en el fet democràtic, en el repartiment solidari, en la formació contínua, en la planificació i en la projecció. Haurem de defugir de la inèrcia i de tot allò que l'envolta i treballar de valent envers cada un dels qui formam part del mateix projecte.

Fora de l'entorn de la cooperativa, afavorirem la trobada i la cooperació amb aquells qui, ja siguin persones, empreses o grups, sintonitzin amb els nostres valors. Haurem de defensar i donar a conèixer la nostra pròpia cooperació inter empresarial o associativa posant especial esment en oferir la nostra ajuda a les empreses menys consolidades. I assumirem el compromís de fomentar i difondre la fórmula cooperativa com a una fórmula vàlida per a tots els qui volen viure i participar en empreses democràtiques, solidàries i auto gestionades, apropant-nos especialment als joves, a les persones emprenedores d'iniciatives socials, als desplaçats socials i geogràfics. I per acabar, haurem de continuar col·laborant amb aquelles administracions i grups polítics sensibles davant el fet cooperatiu.

En definitiva, a tots i a totes:

Per història, per present i per futur.

Feliç trobada en aquest dia cooperatiu!

Feliç trobada en un món cada vegada més cooperatiu.

D'UN VELL LLEDONER

Lledoner que vius al pati empresonat
i rebotes cada any en primavera
el teu pregó deixa les pors enrera:
l'esperança és un desànim superat.

Que aprenguem lledoner, del teu passat
malgrat se'ns digui que "l'escola és morta"
i un raig de llum travessi aquesta porta
que ens obri un horitzó esperançat.

Mirem com xora la naturalesa
renovellant-se per l'esforç constant
ella és pacient i font de saviesa.

Aprenguem de la mare, com l'infant,
a suportar l'angoixa i la incertesa
que un company de camí és l'ensenyant.

En la posada de la primera pedra que jo no podré fruit.

Gabriel Bordoy Valens.

EL TIRANT LO BLANC I LA NOVEL·LA CAVALLERESCA

La literatura de cavalleries, originada a partir de les obres de Chrétien de Troyes i tot el cicle artúric, experimentà un salt qualitatiu important amb les dues grans novel·les cavalleresques catalanes del segle XV, el *Curial e Güelfa* i el *Tirant lo Blanc*. I és que aquestes obres evidencien trets que mostren que no seguien ortodoxament el solc chretienià de la literatura de cavallers. Són textos que mostren escassos elements meravellosos i fantàstics, en general, i, quan n'hi ha, són usats de manera ben diferent a com eren fets servir en les tradicions originals. Els protagonistes, tot i ser valerosos, no tenen capacitats sobrehumanes, les aventures són situades i localitzades en llocs concrets, descrits amb detallisme, que tendeix a plasmar-los amb realisme, de manera que es creï la impressió de proximitat amb el lector coetani, el qual se sent pròxim a l'obra, creu que els fets són possibles i, fins i tot, *reals*. No debades Martí de Riquer, ja fa bastants anys, va formular la seva coneguda i encertada opinió que el *Tirant* no era una novel·la de cavalleries sinó una novel·la cavalleresca, atès el seu "realisme".

Això és així, en part, perquè l'autor es basa en fets reals per construir la ficció literària. Per exemple Joanot Martorell s'inspirà en un "heroi" de carn i os, Roger de Flor (el cabdill de l'epopeia dels almogàvers en terres bizantines, a principi del segle XIV), per crear el seu Tirant. Només cal veure les fites coincidents en totes dues "gestes": 1) El marc on tenen lloc és Bizanci. 2) És una història amb final trist (Roger de Flor és assassinat; Tirant mor en certa manera "assassinat" per l'autor). 3) Tirant i Flor moren a la mateixa ciutat, Adrianòpolis. 4) Tots dos ho fan abans de poder-se instal·lar realment en el poder i gaudir de l'amor de la princesa que els havia estat promesa (una neboda de l'emperador en el cas de Roger de Flor; una filla pel que fa a Tirant). 5) Tant un com l'altre ocuparen càrrecs semblants, així com els seus acompanyants, que continuaren actius després de la mort dels protagonistes.

D'altra banda els fets cavallerívols que ocorren -sobretot els protagonitzats per Tirant quan al principi de la novel·la és un cavaller errant- eren ben a l'abast de Joanot Martorell, el qual al llarg de sa vida es comportà com un cavaller, que en diverses ocasions mantengué desafiaments amb altres persones. El més famós de tots, quan recalà a Londres per defensar l'honor d'una germana seva, en una batalla a ultrança que havia de tenir lloc davant la cort reial anglesa però que no s'arribà a celebrar. Per això no ens ha d'estranyar que el *Tirant* comenci a Anglaterra, lloc que Martorell coneixia bé, ja que fet i fet hi romangué durant més d'un any. També en una altra ocasió els seus germans -ell era absent- desafiaren Ausiàs March, que demorava el matrimoni amb una altra germana seva, Isabel, amb qui finalment es casà -novel·lista i poeta eren cunyats-, tot i que n'enviudà al cap de molt poc temps. Una família bregosa, sens dubte, els Martorell...

Així mateix, Martorell prengué com a mostra episodis bèl·lics del seu temps. Per exemple, el setge de Rodes de la ficció està basat en l'atac real contra aquesta illa duit a terme pels mamelucs d'Egipte el 1444. Tot i que Martorell no hi fou present, es tractava d'un esdeveniment força conegut al seu temps i sobre el qual fins i tot pogué recollir informació de primera mà de combatents que hi havien participat.

I així podríem seguir establint paral·lelismes entre la realitat i la ficció martorelliana. Una ficció que la major part dels estudiosos consideren que cal atribuir en exclusiva a Joanot Martorell, malgrat que sempre hi ha hagut partidaris de defensar una doble autoria: Joanot Martorell i Martí Joan de Galba. De fet, aquest segon personatge fou qui posseí el manuscrit original de Martorell (el qual l'hi havia empenyorat per motius de deutes) i qui el va fer imprimir el 1490, si bé morí just abans que sortís a la llum. En qualsevol cas, en sigui o no coautor, el nom de Martí Joan de Galba sempre anirà lligat al *Tirant lo Blanc* ja que ell fou qui el conservà i el difongué. Més recentment s'ha plantejat una possible autoria diferent, la de l'escriptor, també valencià i amic dels Martorell, Joan Roís de Corella, atès el gran nombre de "plagis" observats al *Tirant* a partir d'escrits corellians. Però tot fa pen-

sar que es tracta dels habituals manlleus que trobam en un gran nombre d'obres medievals, una època en la qual el concepte d'autoria i de plagi era diferent que a hores d'ara.

El que sí que hom ha hagut de corregir en temps recents ha estat el de l'any de la mort de Martorell, tradicionalment atribuïda al 1468 i que nova documentació arxivística ha permès precisar que va tenir lloc el 1465. D'aquesta manera, doncs, el *Tirant* va ésser escrit entre el 2 de gener de 1460, tal com afirma l'autor al principi de l'obra, i 1465.

Per acabar, cal fer esment a un altre aspecte que crida força l'atenció d'aquesta obra, i que precisament ha estat desenvolupat ací, en aquest centre d'ensenyament, durant el present curs. Es tracta de la **teatralitat** que conté la novel·la. A part d'un episodi genuïnament teatral, com és ara l'entremès del rei Artús, hi ha nombrosos passatges de la novel·la que podrien ser fàcilment entesos com "escenes" teatrals, tal i com avui les entenem. Pensem, per exemple, en l'episodi dels amors fingits de Carmesina amb el negre Lauseta -amb la tramoia afegida dels miralls i de la màscara-; o l'escena del bany de Carmesina, en què Tirant es troba situat tot just a l'òptica de l'espectador; o l'escena en què Tirant confessa, mitjançant l'espill, a Carmesina que ella és el seu amor; o les diverses recepcions de gala i de triomf que hom fa al Tirant vencedor quan torna a port (a Sicília, a Rodes, a Constantinoble...); o els tornejos i les festes d'Anglaterra; o l'escena eròtica interrompuda quan Carmesina crida i després ho arregla dient que havia vist una rata i provoca la còmica intervenció de l'emperador cercant la rata amb l'espasa en la mà, i que acaba quan Tirant cau per la finestra i es trenca una cama (exemple d'escena amb diversos plànols); o quan Tirant és sorprès per l'emperadriu a l'alcova de Carmesina i ella l'amaga davall els brodat, el pentina i a la fi hi ha un embolic, que ell aprofita de bell nou en sentit sensual. No debades el *Tirant* és, a més de cavalleresca, també una novel·la amorosa i sentimental.

GABRIEL ENSENYAT PUJOL

Professor de la Universitat de les Illes Balears

TAULA

Notícies de l'escola	3
Participació dels alumnes d'infantil	
<i>Hem tornat grans (1r Cicle)</i>	10
<i>Uns petits escriptots (2n Cicle)</i>	11
Participació dels alumnes de primària	
<i>Una classe d'Educació Física (1r A i B)</i>	15
<i>Inventa una història amb... (2n A i B)</i>	16
<i>Participació al VII Concurs Creatiu APA (3r A i B)</i> ..	18
<i>Colònies (4t A i B)</i>	21
<i>Crea·acció. Taller de poesia (5è A i B)</i>	23
<i>Producció Literària (6è A i B)</i>	27
ESPORT ESCOLAR	29
Participació dels alumnes de secundària	
<i>Viatge d'Estudis a Astúries (4t)</i>	35
<i>Carta d'Acomiat (4t)</i>	39
La posada de la primera pedra	32
FESTIVAL FI DE CURS	40
Senyals de la Biblioteca	41
Solucions 3 Agenda	42
TEATRE DES LLEDONER	44
LA LUDOTECA	46
Escoles Mallorquines	49
DEPT. SUPORT: TDAH	50
Dia del Cooperativisme	53
D'un vell Lledoner	58
En Tirant lo Blanc. <i>Gabriel Ensenyat i Pujol</i>	59

Edició <i>Cooperativa d'Ensenyament</i> <i>"Es Lledoner"</i>	Impressió Impremta "LLOPIS"	Assessoria lingüística Margalida Nicolau
Direcció Joan Xamena Antoni Vicens	Muntatge Joan Xamena Jaume Obrador	Col.laboracions Francisca Burguera M ^a Antònia Estelrich mestres i alumnes

E-mail: lledoner@lledoner.com

Felanitx, juny de 2.005

FONCAL